

Rijopleiding Stap voor Stap

Module 1	2
1. Controle buiten de auto	2
2. Controle in de auto	2
3. Instappen	2
4. Uitstappen	3
5. Zithouding	3
6. Stuurhouding	3
7. Afstellen spiegels	3
8a. Starten	4
8b. Afzetten	4
9. Gas geven	4
10. Scan	4
11. Sturen	5
12. Positie	5
13. Remmen	6
14. Ontkoppelen	6
15. Stoppen	6
16. Koppelen	6
17. Schakelen	7
18. Technische wijze wegrijden	7
Module 2	8
19a. Wegrijden	8
19b. Stoppen	9
20. Volgfstand	9
21. Ruimtekussen	9
22. Tegemoetkomen	10
23. Ingehaald worden	10
24. Kruispunten	11
25. Afslaan	12
26. Hellingproef	13
27a. Achteruitrijden in rechte lijn	13
27b. Achteruit rijden in bocht	13
28a. Parkeren in file	14
28b. Parkeren in vak	14
28c. Parkeren op een helling	14
29a. Keren d.m.v. halve draai	15
29b. Keren d.m.v. steken	15
Module 3	16
30. Rijstrook wisselen / zijdelings verplaatsen	16
31. Voorbijgaan	16
32. Inhalen	17
33. Invoegen	18
34. Uitrijden	18
35. Ronde	19
36. Erven	19
37. Spoorwegovergang	19
38. Voetgangersoversteekplaatsen	20
39. Tram- en bushaltes	20

Module 1

1. Controle buiten de auto		
	DOEN	LET OP
Onder	<ul style="list-style-type: none"> kijk onder de auto als je er naartoe loopt 	<ul style="list-style-type: none"> vloeistof / lekke band dieren
Voorlangs	<ul style="list-style-type: none"> loop tegen verkeer in tijdens controlerondje 	<ul style="list-style-type: none"> ander verkeer
Banden / carrosserie	<ul style="list-style-type: none"> controleer carrosserie, banden en verlichting 	<ul style="list-style-type: none"> banden: profieldiepte, slijtageplekken, haarscheurtjes, bandenspanning glas van de verlichting
Hendel motorkap	<ul style="list-style-type: none"> hendel op de tast vinden 	<ul style="list-style-type: none"> letten op verkeer
Vloeistoffen	<ul style="list-style-type: none"> controle ruitenwisservloeistof, remvloeistof, accu, motorolie, koelvloeistof 	<ul style="list-style-type: none"> niveau tussen minimum en maximum accupolen schoon? voor oliecontrole enige minuten stilstaan en recht
Motorkap sluiten	<ul style="list-style-type: none"> til ter controle motorkap op na vergrendeling 	<ul style="list-style-type: none"> geen beweging mogelijk
Verlichting	<ul style="list-style-type: none"> zet lichten aan en loop om de auto remlichten: zet auto voor spiegeland oppervlak 	<ul style="list-style-type: none"> laat motor niet lopen

2. Controle in de auto		
	DOEN	LET OP
Lampjes en meters	<ul style="list-style-type: none"> maak contact branden alle controlelampjes? 	<ul style="list-style-type: none"> betekenis controlelampjes sommige lampjes doven naar korte tijd
ruitenwissers	<ul style="list-style-type: none"> zet ruitensproeier en wisser aan 	<ul style="list-style-type: none"> 's winters regelmatig controleren
claxon	<ul style="list-style-type: none"> geef claxon- of lichtsignaal 	<ul style="list-style-type: none"> laat niemand schrikken
verwarming en ventilator	<ul style="list-style-type: none"> zet ventilator en verwarming aan 	<ul style="list-style-type: none">
rempedaal	<ul style="list-style-type: none"> trap rempedaal in 	<ul style="list-style-type: none"> pedaaldruk moet opbouwen

3. Instappen		
	DOEN	LET OP
Naar de auto	<ul style="list-style-type: none"> observeer ruimte rondom auto 	<ul style="list-style-type: none"> afstand ander voertuig of obstakel
Kijk rondom	<ul style="list-style-type: none"> loop rondom auto 	<ul style="list-style-type: none"> hoe kan je het beste weggrijden?
Loop voorlangs	<ul style="list-style-type: none"> loop tegen verkeer in 	<ul style="list-style-type: none"> ruimte om te manoeuvreren
Open portier	<ul style="list-style-type: none"> hinder niemand 	<ul style="list-style-type: none"> pas op sterke wind
Stap in	<ul style="list-style-type: none"> stap vlot in 	<ul style="list-style-type: none"> voor anderen is instappende bestuurder vaak hinderlijk
Sluit portier	<ul style="list-style-type: none"> sluit portier direct 	<ul style="list-style-type: none">

4.

4. Uitstappen		
	DOEN	LET OP
Kijken	<ul style="list-style-type: none"> (1) Kijk vooruit; (2) in binnenspiegel; (3) in linker buitenspiegel; (4) over linker schouder 	<ul style="list-style-type: none"> komen er weggebruikers aan? letten evt. passagiers ook goed op?
Open portier	<ul style="list-style-type: none"> open portier met rechterhand houd deur onder controle met rechterhand 	<ul style="list-style-type: none"> houd deur gesloten als er iemand nadert pas op bij sterke wind
Uitstappen	<ul style="list-style-type: none"> stap vlot uit 	<ul style="list-style-type: none">
Sluit portier	<ul style="list-style-type: none"> sluit auto goed af 	<ul style="list-style-type: none">
Weglopen	<ul style="list-style-type: none"> loop tegen het verkeer in naar de zijkant 	<ul style="list-style-type: none">

5. Zithouding	
	DOEN
Ontspannen	<ul style="list-style-type: none"> zoek ontspannen positie, ga rechtop zitten en plaats linkervoet links in de hoek
Zitting	<ul style="list-style-type: none"> bovenbeen rust op stoel als koppeling helemaal is ingetrapt
Rugleuning	<ul style="list-style-type: none"> met gestrekte armen moet je met beide handen de bovenkant van het stuur kunnen vastpakken
Goed zicht	<ul style="list-style-type: none"> kijk om je heen en controleer of het zicht voldoende is
Hoofdsteun	<ul style="list-style-type: none"> bovenkant van je hoofd en bovenkant van hoofdsteun op gelijke hoogte
Gordel	<ul style="list-style-type: none"> doe de gordel om en zorg dat hij over je schouder loopt

6. Stuurhouding	
	DOEN
Beide handen	<ul style="list-style-type: none"> houd stuurwiel met beide handen losjes vast
Handstand	<ul style="list-style-type: none"> houd stuur vast op "kwart voor drie" of "10 voor 2"
Armen	<ul style="list-style-type: none"> houd armen licht gebogen
Handen buitenkant stuur	<ul style="list-style-type: none"> plaats handen aan buitenkant stuurwiel
Duimen op stuurwiel	<ul style="list-style-type: none"> laat duimen op stuurwiel rusten

7. Afstellen spiegels	
	DOEN
Binnenspiegel	<ul style="list-style-type: none"> stel zo af dat je zoveel mogelijk van de achterraut in de spiegel kunt zien
Buitenspiegel(s)	<ul style="list-style-type: none"> stel zo af dat je de buitenkant van de auto net nog ziet en ¼ van de bovenkant met horizon gevuld is

8a. Starten

Starten	DOEN
Ontkoppel	<ul style="list-style-type: none"> trap koppelingspedaal helemaal in en versnelling in neutraal
Rem vast	<ul style="list-style-type: none"> trap rempedaal in en hou vast tot motor loopt
Starten	<ul style="list-style-type: none"> (1) draai sleutel van je af tot contact wordt gemaakt; (2) controleer lampjes; (3) draai sleutel verder door; (4) laat sleutel los na aanslaan van de motor; (5) controleer lampjes en meters
Verbruikers (aan)	<ul style="list-style-type: none"> schakel benodigde hulpapparatuur in
Schakel	<ul style="list-style-type: none"> plaats hendel in eerste versnelling of achteruit
parkeerrem	<ul style="list-style-type: none"> zet hendel parkeerrem naar beneden

8b. Afzetten

Afzetten	DOEN
Parkeerrem	<ul style="list-style-type: none"> trek parkeerrem omhoog terwijl je rem- en koppelingspedaal nog hebt ingetrapt
Schakel	<ul style="list-style-type: none"> plaats versnellingshendel in neutraal
Verbruikers (uit)	<ul style="list-style-type: none"> schakel alle hulpapparatuur uit
Afzetten	<ul style="list-style-type: none"> draai sleutel naar je toe
Koppel	<ul style="list-style-type: none"> laat koppelingspedaal los als motor niet meer loopt
Rem los	<ul style="list-style-type: none"> laat rempedaal los en neem sleutel uit contactslot

9. Gas geven

	Doen
Rechtervoet pedaal	<ul style="list-style-type: none"> bedien gaspedaal met rechtervoet
Hiel steunt op vloer	<ul style="list-style-type: none"> laat hiel rechtervoet rusten op bodemplaat
Doseren toerental	<ul style="list-style-type: none"> laat op tijd gaspedaal los bij ontkoppelen geef doortastend gas, zodat motor 'weet' wat je wilt

10. Scan

	Doen	Let op
Kijk 200 meter vooruit	<ul style="list-style-type: none"> kijk minimaal 200 meter vooruit probeer ook verder te kijken 	<ul style="list-style-type: none"> toestand wegdek / bermkanten / voorwerpen
Blik niet fixeren	<ul style="list-style-type: none"> beweeg je ogen en hoofd 	<ul style="list-style-type: none"> bij vermoeidheid ga je al snel staren
Kijk binnenspiegel	<ul style="list-style-type: none"> kijk om de 5 à 8 seconden in een spiegel 	<ul style="list-style-type: none"> blijf niet te lang kijken kijk liever meerdere malen om situatie en snelheid goed in te schatten smalle en snelle voertuigen
Kijk voor de auto	<ul style="list-style-type: none"> kijk regelmatig vlak voor de auto 	<ul style="list-style-type: none">
Kijk buitenspiegels	<ul style="list-style-type: none"> kijk regelmatig in de buitenspiegel 	<ul style="list-style-type: none">

11. Sturen	
	Doen
Stuurhouding	<ul style="list-style-type: none"> • zie script 6
Scan	<ul style="list-style-type: none"> • zie script 10
Methode	<ul style="list-style-type: none"> • doorgeefmethode: bij rijden in verkeer <ul style="list-style-type: none"> ○ beginstand 'kwart voor drie' of '10 voor twee' ○ pak stuur met rechterhand boven vast ○ draai met rechterhand stuur naar rechts ○ ondertussen linkerhand naar onderkant stuur ○ als rechterhand onderaan is draait linkerhand stuur verder naar rechts ○ rechterhand glijdt weer naar boven ○ enz.
	<ul style="list-style-type: none"> • overpakmethode: bij langzaam rijden en snel sturen <ul style="list-style-type: none"> ○ beginstand 'kwart voor drie' of '10 voor twee' ○ draai met rechterhand stuur naar links ○ pak met linkerhand bovenkant stuur ○ draai met linkerhand stuur verder ○ pak met rechterhand weer bovenkant stuur, enz. Nooit met gekruiste armen doorrijden
	<ul style="list-style-type: none"> • achteruit rijden: <ul style="list-style-type: none"> ○ pak met linkerhand stuur midden bovenaan vast
Terugsturen	<ul style="list-style-type: none"> • stuur wielen terug in rechttuit stand

12. Positie		
	Doen	Let op
Scan	<ul style="list-style-type: none"> • zie script 10 en bepaal veilige positie 	<ul style="list-style-type: none"> • rekening houden met: <ul style="list-style-type: none"> ○ soort weg, rotonde / aantal rijbanen, -stroken ○ binnen of buiten de bebouwde kom ○ wegdek / plassen / spoorvorming / rijbaankanten ○ betekenis bebakening / markering / signalering ○ verkeersdrukte / file / wegwerkzaamheden / weer / uitzicht
Rechts	<ul style="list-style-type: none"> • rijd zo veilig mogelijk rechts 	<ul style="list-style-type: none"> • meerdere rijbanen of stroken? ⇒ kies meest rechter • file? ⇒ houd vrije ruimte tussen jou en bestuurder naast je
Scan	<ul style="list-style-type: none"> • controleer positie in elke situatie 	

13. Remmen		
	Doen	Let op
Gas los	<ul style="list-style-type: none"> laat gaspedaal los 	
Rechtervoet op rempedaal	<ul style="list-style-type: none"> plaats de bal van de rechtervoet midden op het rempedaal 	<ul style="list-style-type: none"> gladde zolen als ze nat zijn
rem gedoseerd	<ul style="list-style-type: none"> druk rempedaal rustig in laat rempedaal opkomen als de auto bijna stilstaat 	<ul style="list-style-type: none"> rem veilig en comfortabel voorkom hard remmen en eindschok

14. Ontkoppelen		
	Doen	Let op
Gas los	<ul style="list-style-type: none"> laat gaspedaal los 	
Linkervoet op koppelingspedaal	<ul style="list-style-type: none"> trap koppelingspedaal vlot in met bal van de voet 	<ul style="list-style-type: none"> laat voet niet boven koppelingspedaal hangen tijdens rijden

15. Stoppen		
	Doen	Let op
Scan	<ul style="list-style-type: none"> zie script 10 	<ul style="list-style-type: none"> herken tijdig situaties die leiden tot een stop
Remmen	<ul style="list-style-type: none"> zie script 13 	<ul style="list-style-type: none"> bij noodstop: trap rem- en koppelingspedaal gelijktijdig zo snel en hard mogelijk in
Ontkoppelen	<ul style="list-style-type: none"> zie script 14 	
Eindschok	<ul style="list-style-type: none"> laat rempedaal iets opkomen als de auto helemaal stilstaat 	
Op veilige wijze	<ul style="list-style-type: none"> hinder anderen zo min mogelijk binnen een afstand waarover de weg vrij en te overzien is 	<ul style="list-style-type: none"> bestuurders achter je geef anders eerst remseintje
Op bestemde plaats	<ul style="list-style-type: none"> bepaal de plaats waar je tot stilstand komt 	<ul style="list-style-type: none"> houd kruispunten, oversteekplaatsen, overwegen vrijdag houd voldoende vrije ruimte tot voorganger

16. Koppelen		
	Doen	Let op
Koppelingspedaal tot aangrijpingspunt	<ul style="list-style-type: none"> beweeg linkervoet omhoog tot aangrijpingspunt 	<ul style="list-style-type: none"> toerental zakt iets als koppelingsplaten elkaar raken de auto wil gaan bewegen
Gas doseren	<ul style="list-style-type: none"> geef voorzichtig een beetje gas en houdt het koppelingspedaal in dezelfde positie 	
Koppeling geheel op	<ul style="list-style-type: none"> geef gedoseerd gas en laat tegelijkertijd koppelingspedaal gecontroleerd los 	<ul style="list-style-type: none"> heel langzaam rijden kan door koppelingspedaal te doseren (slippende koppeling) of helemaal in te trappen

17. Schakelen		
	Doen	Let op
Rechterhand op schakelhendel	<ul style="list-style-type: none"> leg je rechterhand losjes op de hendel 	<ul style="list-style-type: none"> bij 2000 tot 2500 toeren overschakelen naar volgende versnelling vertragen ⇒ bij ± 1200 toeren naar lagere versnelling schakelen vertragen door op motor af te remmen kan prima als je goed scant bij stoppen niet terugschakelen ⇒ zet versnelling in 1 of neutraal als je stilstaat
Ontkoppelen	<ul style="list-style-type: none"> zie script 14 	
Hendel in juiste versnelling	<ul style="list-style-type: none"> plaats hendel rustig in de versnelling 	
Koppelen	<ul style="list-style-type: none"> koppel (script 16) en pk tegelijkertijd stuur weer met beide handen 	

18. Technische wijze wegrijden	
	Doen
Schakel	<ul style="list-style-type: none"> zie script 17 en scan goed
Koppelen	<ul style="list-style-type: none"> zie script 16 ⇒ laat koppeling opkomen en geef iets gas
Sturen	<ul style="list-style-type: none"> zie script 11 ⇒ stuur de auto in een vloeiende lijn naar juiste plaats
Positie	<ul style="list-style-type: none"> zie script 12 ⇒ neem juiste positie in op rijbaan en pas snelheid aan

Module 2
Beheersing van eenvoudige verkeersmanoeuvres en verkeerssituaties

Module 2

19a. Wegrijden				
		uit parkeerstad	na een stop in het verkeer	uit een uitrit
Scan	Doen	<ul style="list-style-type: none"> • scan (script 10) + kijk over de schouder • vanaf linkerkant ⇒ scan + schouder + <i>omkijken</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • scan situatie achter, naast en voor de auto 	<ul style="list-style-type: none"> • scan situatie
	Let op	<ul style="list-style-type: none"> • bepaal waar je zo gaat rijden • genoeg uitzicht? ⇒ zo nodig <i>scan herhalen</i> • genoeg ruimte? ⇒ zo nodig <i>eerst achteruit</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • tweewielers die tussendoor rijden • bestuurders die inhalen, plotseling remmen of van richting veranderen 	<ul style="list-style-type: none"> • bepaal waar je zo gaat rijden
Voor laten gaan	Doen	<ul style="list-style-type: none"> • hinder niemand (bijzondere manoeuvre) 		<ul style="list-style-type: none"> • hinder niemand (bijzondere manoeuvre)
	Let op	<ul style="list-style-type: none"> • snelheid en afstand anderen • onverwacht gedrag (te hard of juist erg langzaam) • vanaf linkerkant: let extra op <i>tegemoetkomend verkeer</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • onverwacht gedrag van voetgangers, fietsers en bromfietzers 	<ul style="list-style-type: none"> • laat iedereen voorgaan • ook voetgangers en spelende kinderen op trottoir
Richting aangeven	Doen	<ul style="list-style-type: none"> • schakel richtingaanwijzer in even voordat je wegrijdt • zet daarna weer neutraal 		<ul style="list-style-type: none"> • schakel richtingaanwijzer in • zet daarna weer neutraal
	Let op	<ul style="list-style-type: none"> • geef duidelijk signaal naar anderen • soms is beetje hinderen nodig 		<ul style="list-style-type: none"> • geef duidelijk signaal naar anderen
Technische wijze wegrijden	Doen	<ul style="list-style-type: none"> • zie script 18 • <i>trek wat sneller op</i> als het druk is 	<ul style="list-style-type: none"> • zie script 18 • trek rustig op als ander inhaalt 	<ul style="list-style-type: none"> • zie script 18 • <i>trek wat sneller op</i> als het druk is
Scan	Doen	<ul style="list-style-type: none"> • scan (zie script 10) 	<ul style="list-style-type: none"> • scan 	<ul style="list-style-type: none"> • scan
	Let op	<ul style="list-style-type: none"> • snelheid / afstand 	<ul style="list-style-type: none"> • snelheid / afstand 	<ul style="list-style-type: none"> • reactie achter je • verkeersbeeld

Module 2

Beheersing van eenvoudige verkeersmanoeuvres en verkeerssituaties

		voorganger • reactie achter je	voorganger • verkeersbeeld verandert snel	verandert snel
--	--	-----------------------------------	--	----------------

19b. Stoppen		
	Doen	Let op
Scan	<ul style="list-style-type: none"> • scan (script 10) + over schouder kijken • aan linkerkant ⇨ scan + vlak van tevoren: linkerbuitenspiegel + <i>links opzij kijken</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • ruimte om te stoppen / parkeren • reactie achter je ⇨ evt. remseintje
Voor laten gaan	<ul style="list-style-type: none"> • hinder niemand 	<ul style="list-style-type: none"> • fietser naast je ⇨ sorteer voor en blijf erachter rijden
Richting aangeven	<ul style="list-style-type: none"> • geef duidelijk signaal naar anderen 	
Technische wijze stoppen	<ul style="list-style-type: none"> • remmen (zie script 13) 	<ul style="list-style-type: none"> • stoeprand (banden)

20. Volgafstand		
	Doen	Let op
Positie	<ul style="list-style-type: none"> • kies positie met voldoende uitzicht 	
Veilige afstand	<ul style="list-style-type: none"> • pas twee seconden regel toe 	<ul style="list-style-type: none"> • achter vrachtwagen of slecht weer ⇨ meer afstand
Scan	<ul style="list-style-type: none"> • scan (zie script 10) • probeer gedrag voorganger te voorspellen 	<ul style="list-style-type: none"> • remmen voorganger(s) • snelheid tegemoetkomend verkeer

21. Ruimtekussen		
	Doen	Let op
Scan	<ul style="list-style-type: none"> • scan (script 10) ver vooruit en achteruit • uitwijkmogelijkheden 	<ul style="list-style-type: none"> • bestuurder achter je? ⇨ vergroot ruimtekussen • bocht: verloop, breedte weg, wegdek en wegverkanting
Volgafstand	<ul style="list-style-type: none"> • zie script 20 	
vrije ruimte	<ul style="list-style-type: none"> • bewaak vrije ruimte om onverwachte situaties op te vangen 	<ul style="list-style-type: none"> • scherpe bocht ⇨ langzamer rijden vergroot vrije ruimte • inhalend verkeer, wegversmalling? ⇨ geef ruimte voor invoegen
Uitwijkmogelijkheden	<ul style="list-style-type: none"> • let op of berm / vluchtstrook geschikt is 	<ul style="list-style-type: none"> • kies rechterrijstrook bij slecht weer ⇨ geeft beste uitwijkmogelijkheden • fietsers naast je ⇨ rechts geen uitwijkmogelijkheid

Module 2
Beheersing van eenvoudige verkeersmanoeuvres en verkeerssituaties

22. Tegemoetkomen		
	Doen	Let op
Scan	<ul style="list-style-type: none"> • scan (script 10) ver vooruit en achteruit • scan ook dichtbij + kijk over rechterschouder 	<ul style="list-style-type: none"> • snelheid en gedrag tegenligger • toestand wegdek / berm • (brom)fietzers / kinderen die dicht achter je rijden of lopen
Positie	<ul style="list-style-type: none"> • kies op tijd goede positie • bij obstakel ⇒ genoeg afstand, zodat je in vloeiende lijn er omheen kunt 	<ul style="list-style-type: none"> • toestand berm • obstakel aan linker- of rechterkant
Ruimtekussen	<ul style="list-style-type: none"> • zie script 21 • zorg dat tegenligger ongehinderd door kan rijden bij obstakel aan jouw kant 	<ul style="list-style-type: none"> • obstakel aan andere kant? ⇒ corrigeer eventuele fout van tegenligger
Scan	<ul style="list-style-type: none"> • kijk naar voren – in binnenspiegel – in linkerbuitenspiegel + links opzij 	<ul style="list-style-type: none"> • weggebruikers naast je

23. Ingehaald worden		
	Doen	Let op
Positie	<ul style="list-style-type: none"> • kies positie en snelheid die anderen niet nodeloos uitnodigt in te halen 	<ul style="list-style-type: none"> • niet teveel echts rijden • niet te langzaam rijden
Ruimtekussen	<ul style="list-style-type: none"> • zie script 21 ⇒ zorg voor genoeg vrije ruimte • snelheid niet verhogen als ander inhaalt • inhalende bestuurder in conflict met tegenligger ⇒ maak ruimte voor, achter of naast je door: <ul style="list-style-type: none"> ○ je positie te veranderen ○ je snelheid te veranderen ○ uit te wijken 	<ul style="list-style-type: none"> • tweewielers die tussendoor rijden • bestuurders die bij wegversmalling op het laatst nog invoegen • conflictsituatie met tegenligger
Scan	<ul style="list-style-type: none"> • scan alle verkeer rondom auto 	<ul style="list-style-type: none"> • uitwijkmogelijkheden • bestuurders direct achter inhalende bestuurder

Module 2
Beheersing van eenvoudige verkeersmanoeuvres en verkeerssituaties

24. Kruispunten		
	Doen	Let op
Scan	<ul style="list-style-type: none"> • scan situatie en type kruispunt 	<ul style="list-style-type: none"> • aanwijzingen: verkeersborden, huizen, bomen, straatverlichting, straatnaamborden, verhoging, markering, e.d.
Soort kruispunt	<ul style="list-style-type: none"> • bepaal voorrangssituatie 	<ul style="list-style-type: none"> • verkeersborden, stopstreep, haaiantanden, uitritconstructie, verharde of onverharde weg
Ruimtekussen	<ul style="list-style-type: none"> • nader met veilige snelheid en stop met normale remvertraging • zorg voor genoeg vrije ruimte ⇨ je overziet de situatie beter • kies positie die je bedoeling duidelijk maakt 	<ul style="list-style-type: none"> • voorkom wisselende snelheden in woonwijk • andere bestuurders, breedte weg en wegdek
Kijken	<ul style="list-style-type: none"> • (1) kijk eerst recht voor je; • (2) kijk kruisende weg op naar links; • (3) kijk weer recht voor je; • (4) kijk kruisende weg op naar rechts 	<ul style="list-style-type: none"> • obstakels die uitzicht belemmeren • fietspad naast de rijbaan
Voorrang verlenen	<ul style="list-style-type: none"> • voorrang verlenen = niet hinderen • bepaal tijdig of je voorlangs kunt of stop op tijd 	<ul style="list-style-type: none"> • snelheid en afstand kruisende bestuurder • ruimtekussen kruisende bestuurder • vanuit stilstand ong. 5 sec. om rijbaan te kruisen
Kijken	<ul style="list-style-type: none"> • controleer paar keer je inschatting van situatie 	<ul style="list-style-type: none"> • smalle voertuigen
Scan	<ul style="list-style-type: none"> • scan zodra je kruispunt op rijdt 	<ul style="list-style-type: none"> • rijdt er iemand gelijk achter je aan of wordt je ingehaald?

Module 2
Beheersing van eenvoudige verkeersmanoeuvres en verkeerssituaties

25. Afslaan		
	Doen	Let op
Scan	<ul style="list-style-type: none"> • scan ver vooruit • kijk ver in de richting waarin je wilt gaan rijden 	<ul style="list-style-type: none"> • wegversperring, geparkeerde auto's, inhalende bestuurders
Ruimtekussen	<ul style="list-style-type: none"> • zie script 21 	<ul style="list-style-type: none"> • onverwacht gedrag voorligger
Scan	<ul style="list-style-type: none"> • rechtsaf: <ol style="list-style-type: none"> (1) kijk in binnenspiegel (2) kijk voor de auto (3) kijk in rechterbuitenspiegel (4) kijk over rechterschouder (dode hoek!) • linksaf: <ol style="list-style-type: none"> (1) kijk in binnenspiegel (2) kijk voor auto (3) kijk in linkerbuitenspiegel (4) kijk links opzij (iets verder weg) 	<ul style="list-style-type: none"> • bestuurders dicht achter je • snelle brom- / snorfiets op fietspad naast je • rechtdoorgaand verkeer voor je • verkeer dicht achter of naast de auto • bestuurders die willen inhalen • voetgangers / fietsers aan linkerkant
Richting aangeven	<ul style="list-style-type: none"> • geef op tijd richting aan 	
Voorsorteren	<ul style="list-style-type: none"> • niet verplicht, maar wel vereist vanwege veiligheid en doorstroming • rechtsaf ⇒ sorteer zoveel mogelijk recht voor • linksaf ⇒ sorteer voor tegen weg 	<ul style="list-style-type: none"> • voorsorteerstroken wel verplicht • éénrichtingsweg ⇒ sorteer geheel links voor • fietsers achter je ⇒ sorteer niet voor of blijf erachter rijden
Kruispunt	<ul style="list-style-type: none"> • zie script 24 • controleer situatie naast auto ⇒ kijk links opzij of over rechterschouder 	
Voor laten gaan?	<ul style="list-style-type: none"> • rechtdoorgaand verkeer op dezelfde weg niet hinderen • regel snelheid zo dat je niet onnodig hoeft te stoppen 	
Scan	<ul style="list-style-type: none"> • (1) kijk in binnenspiegel • (2) kijk voor auto • (3) kijk in buitenspiegel en opzij • (4) kijk ver in nieuwe richting 	<ul style="list-style-type: none"> • inhalende bestuurders • rijdt er iemand direct achter je aan of wordt je ingehaald?

Module 2
Beheersing van eenvoudige verkeersmanoeuvres en verkeerssituaties

26. Hellingproef		
<i>op een steile stijgende helling</i>	Doen	Let op
Stop	<ul style="list-style-type: none"> • zie script 15 	
Gebruik rem	<ul style="list-style-type: none"> • trek parkeerrem aan (script 19) 	<ul style="list-style-type: none"> • motor uit als het langer duurt
Wegrijden	<ul style="list-style-type: none"> • ontgrendel parkeerrem • laat koppelingspedaal opkomen + geef wat gas • als je auto weg wilt, zet parkeerrem vrij en rij weg (script 19) 	<ul style="list-style-type: none"> • geef iets meer gas dan bij normaal wegrijden
<i>op een flauwe, stijgende helling</i>	Doen	Let op
Stop	<ul style="list-style-type: none"> • zie script 15 	
Gebruik rem	<ul style="list-style-type: none"> • trap rempedaal in en schakel in eerste versnelling 	
Wegrijden	<ul style="list-style-type: none"> • laat koppelingspedaal opkomen tot auto wegwil • verplaats rechervoet, geef gas en rij weg (script 19) 	<ul style="list-style-type: none"> • dalende helling: pas gasgeven en koppelen aan

27a. Achteruitrijden in rechte lijn		
	Doen	Let op
Stop	<ul style="list-style-type: none"> • zie script 19 (stop buiten het verkeer) 	<ul style="list-style-type: none"> • niet te dicht langs het trottoir • wielen in rechttuitstand
Schakel	<ul style="list-style-type: none"> • schakel in achteruit (script 14 en 15) 	<ul style="list-style-type: none"> •
Scan	twee methoden: <ul style="list-style-type: none"> • kijk door de achterrauit ⇒ houd met linkerhand stuur bovenaan vast • maak gebruik van buiten- en binnenspiegels 	<ul style="list-style-type: none"> • lat iedereen voorgaan en hinder niemand • bewaak ruimtekussen

27b. Achteruit rijden in bocht		
	Doen	Let op
Stop	<ul style="list-style-type: none"> • zie script 19 	
Schakel	<ul style="list-style-type: none"> • zie script 17 	
Scan	<ul style="list-style-type: none"> • kijk in buitenspiegel en over schouder vlak voor insturen 	<ul style="list-style-type: none"> • voorkant auto draait de weg op ⇒ doorgang voor anderen wordt kleiner

Module 2
Beheersing van eenvoudige verkeersmanoeuvres en verkeerssituaties

28a. Parkeren in file		
File, voor- of achteruit	Doen	Let op
Stop	<ul style="list-style-type: none"> • probeer met aangepaste snelheid in één beweging door te rijden 	<ul style="list-style-type: none"> • voldoende ruimte om in te parkeren • wielen in rechthoekstand als je stopt
Schakel	<ul style="list-style-type: none"> • zie script 17 	
Scan	<ul style="list-style-type: none"> • zie script 10 • kijk in buitenspiegel en over schouder vlak voor insturen 	<ul style="list-style-type: none"> • dode hoek! • laat iedereen voorgaan en hinder niemand • voorkant auto draait de weg op

28b. Parkeren in vak		
In vak, voor- of achteruit	Doen	Let op
Stop	<ul style="list-style-type: none"> • vooruit parkeren: blijf voldoende ver op de helling staan • achteruit: rij iets verder door om bocht te maken • voldoende ruimte? zet de auto iets schuin, zodat achteruitrijden makkelijker is 	<ul style="list-style-type: none"> • vooruit parkeren: veel ruimte nodig om te manoeuvreren • beschikbare ruimte in parkeervak (portier moet nog open kunnen)
Schakel	<ul style="list-style-type: none"> • zie 28a 	
Scan	<ul style="list-style-type: none"> • kijk door achterraam tijdens achteruitrijden • maak gebruik van buitenspiegels • kijk regelmatig voor de auto en in binnenspiegel 	<ul style="list-style-type: none"> • laat iedereen voorgaan en hinder niemand • kleine kinderen / winkelwagentjes / mensen die inladen e.d.

28c. Parkeren op een helling		
	Doen	Let op
Stop	<ul style="list-style-type: none"> • probeer met aangepaste snelheid in één beweging door te rijden 	<ul style="list-style-type: none"> • voldoende ruimte om in te parkeren • wielen in rechthoekstand als je stopt
Schakel	<ul style="list-style-type: none"> • zie script 17 	
Scan	<ul style="list-style-type: none"> • zie script 10 • kijk in buitenspiegel en over schouder vlak voor insturen 	<ul style="list-style-type: none"> • dode hoek! • laat iedereen voorgaan en hinder niemand • voorkant auto draait de weg op

Module 2
Beheersing van eenvoudige verkeersmanoeuvres en verkeerssituaties

29a. Keren d.m.v. halve draai		
	Doen	Let op
Stop	<ul style="list-style-type: none"> • altijd eerst stoppen (script 15) 	<ul style="list-style-type: none"> • voertuigen / obstakels aan linkerkant weg • ruimte? ⇨ gebruik ook parkeerhavens
Schakel	<ul style="list-style-type: none"> • zie script 17 	
Scan	<ul style="list-style-type: none"> • goed scannen en kijk links opzij (dode hoek) 	<ul style="list-style-type: none"> • voetganger aan linkerkant ⇨ even wachten • vlak voor of achter auto

29b. Keren d.m.v. steken		
	Doen	Let op
Stop	<ul style="list-style-type: none"> • stop zoveel mogelijk aan rechterkant 	<ul style="list-style-type: none"> • beschikbare ruimte
Schakel	<ul style="list-style-type: none"> • zie script 17 	
Scan	<ul style="list-style-type: none"> • steek vooruit ⇨ goed scannen en kijk links opzij • steek achteruit ⇨ weer goedn scannen • vloeiend wegrijden ⇨ weer scannen 	<ul style="list-style-type: none"> • achter auto voldoende vrije ruimte?

Module 3
Complexe verkeerssituaties

Module 3

30. Rijstrook wisselen / zijdelings verplaatsen		
	Doen	Let op
Scan	naar links: <ul style="list-style-type: none"> • kijk naar voren • binnenspiegel • linkerbuitenspiegel • links opzij (dode hoek) naar rechts: <ul style="list-style-type: none"> • kijk naar voren • binnenspiegel • rechterbuitenspiegel • over rechterschouder (dode hoek) 	<ul style="list-style-type: none"> • veroorzaak geen gevaar of hinder • stem je gedrag af op anderen
Ruimtekussen	<ul style="list-style-type: none"> • pas je snelheid aan aan je voorligger • zie 21 	<ul style="list-style-type: none"> • vrije ruimte voor, naast en achter de auto
Scan	<ul style="list-style-type: none"> • herhaal scan en check dode hoek 	<ul style="list-style-type: none"> • nooit helemaal omkijken
Voor laten gaan	<ul style="list-style-type: none"> • laat iedereen voorgaan 	<ul style="list-style-type: none"> • onderlinge snelheidsverschillen
Richtingaanwijzer	<ul style="list-style-type: none"> • geef richting aan en wacht nog een paar seconden 	
Sturen	<ul style="list-style-type: none"> • verplaats in een vloeiende lijn 	
Richtingaanwijzer	<ul style="list-style-type: none"> • zet weer neutraal als je in nieuwe positie rijdt 	
Scan	<ul style="list-style-type: none"> • blij scannen (10) 	<ul style="list-style-type: none"> • wordt je ingehaald?

31. Voorbijgaan		
	Doen	Let op
Scan	<ul style="list-style-type: none"> • scan ver vooruit • als je door kunt, scan zoals bij zijdelings verplaatsen (30) 	<ul style="list-style-type: none"> • afstand en snelheid evt. tegenliggers • veroorzaak geen gevaar of hinder
Ruimtekussen	houdt rekening met vrije ruimte als je moet stoppen: <ul style="list-style-type: none"> • overzicht houden (niet wegkruipen) • tegenligger moet ongehinderd doorkunnen • weg vervolgen in vloeiende lijn houdt bij passeren ruim afstand van obstakel (portierbreedte)	<ul style="list-style-type: none"> • bestuurders die rechts of links inhalen • kinderen die tussen obstakels door de weg op te lopen • maak je bedoelingen duidelijk
Scan	<ul style="list-style-type: none"> • scan situatie voor, rechts en links van auto (10) 	
Positie	<ul style="list-style-type: none"> • ga in vloeiende lijn terug in meest rechter positie 	<ul style="list-style-type: none"> • meer obstakels achter elkaar? blij ingezette rijlijn volgen als het kan

Module 3
Complexe verkeerssituaties

32. Inhalen		
	Doen	Let op
Scan	kijk: <ul style="list-style-type: none"> naar voren: beoordeel situatie en snelheid van anderen in binnenspiegel: kan je worden ingehaald? in linkerbuitenspiegel: word je zelf al ingehaald of een bestuurder achter je? 	<ul style="list-style-type: none"> is inhalen mogelijk en zinvol? veroorzaak geen gevaar of hinder niet inhalen vlak voor een kruispunt, bocht helling of overweg
Ruimtekussen	<ul style="list-style-type: none"> zie 21 vergroot de volgafstand tot 7 a 8 seconden: maak snelheid op je eigen rijstrook als je kunt inhalen 	<ul style="list-style-type: none"> grotere volgafstand bevordert overzicht en soepele uitvoering
Scan	<ul style="list-style-type: none"> scan en kijk even links opzij (dode hoek) 	
Voor laten gaan	<ul style="list-style-type: none"> hinder niemand en laat anderen voorgaan 	
Richtingaanwijzer	<ul style="list-style-type: none"> geef richting aan en wacht nog een paar seconden 	tenminste paar keer laten knipperen
Sturen	<ul style="list-style-type: none"> verplaats in vloeiende lijn 	<ul style="list-style-type: none"> zet aanwijzer weer neutraal als je in nieuwe positie rijdt
Ruimtekussen	<ul style="list-style-type: none"> bewaak vrije ruimte 	
Richting aangeven	<ul style="list-style-type: none"> geef richting aan naar rechts 	<ul style="list-style-type: none"> wees duidelijk voor anderen
Sturen	<ul style="list-style-type: none"> verplaats in een vloeiende lijn naar rechts creëer voldoende vrije ruimte achter je (niet snijden) 	<ul style="list-style-type: none"> zet aanwijzer weer neutraal als je in nieuwe positie rijdt
Scan	<ul style="list-style-type: none"> ga verder met scannen in nieuwe positie 	<ul style="list-style-type: none"> bestuurder achter je

Module 3

Complexe verkeerssituaties

33. Invoegen		
	Doen	Let op
Ruimtekussen	<ul style="list-style-type: none"> • zie 21 • vergroot de volgafstand (7 a 8 sec) 	<ul style="list-style-type: none"> • grotere volgafstand bevordert overzicht en soepele uitvoering
Kijken	<ul style="list-style-type: none"> • observeer verkeer op rijbaan zo vroeg mogelijk 	<ul style="list-style-type: none"> • zoek een vrije ruimte uit (interval tussen 2 voertuigen) • na-bocht
Scan	<ul style="list-style-type: none"> • scan voortdurend en kijk links opzij (dode hoek) 	
Voor laten gaan?	<ul style="list-style-type: none"> • laat iedereen voorgaan en hinder niemand 	<ul style="list-style-type: none"> • ook bestuurder achter je die de door jou gekozen ruimte inpikt voor laten gaan • bij weefvak: laat bestuurder die doorgaande rijbaan verlaat voorgaan • stop aan het begin van de invoegstrook als er geen mogelijkheid is om op snelheid te komen
Richtingaanwijzer	<ul style="list-style-type: none"> • geef richting aan en wacht nog een paar seconden 	<ul style="list-style-type: none"> • tenminste paar keer laten knipperen
Sturen	<ul style="list-style-type: none"> • verplaats in een vloeiende lijn 	<ul style="list-style-type: none"> • schiet niet te ver door naar links
Ruimtekussen	<ul style="list-style-type: none"> • pas je ruimtekussen aan 	<ul style="list-style-type: none"> • positie • word je gezien (door grote voertuigen) • word je ingehaald

34. Uitrijden		
	Doen	Let op
Positie	<ul style="list-style-type: none"> • ga tijdig rechts rijden 	<ul style="list-style-type: none"> • haal eventueel langzaam rijdend voertuig nog in zonder te hinderen
Ruimtekussen	<ul style="list-style-type: none"> • bewaak je ruimtekussen (21) 	<ul style="list-style-type: none"> • uitrijdend verkeer achter je
Richtingaanwijzers	<ul style="list-style-type: none"> • geef tijdig richting aan 	<ul style="list-style-type: none"> • op snelweg 300 m van tevoren
Scan	<ul style="list-style-type: none"> • kijk nogmaals in binnen- en buitenspiegel vlak voor uitrijden 	<ul style="list-style-type: none"> • uitrijdend verkeer achter je
Sturen	<ul style="list-style-type: none"> • verplaats in vloeiende lijn 	
Ruimtekussen	<ul style="list-style-type: none"> • bewaak de vrije ruimte naast de auto • pas op de uitrijstrook gas eventueel loslaten (niet terugschakelen) 	<ul style="list-style-type: none"> • oude plaats meestal direct benut door anderen: andere uitwijkmogelijkheden zoeken • na-bocht: plotseling afremmende voorliggers

Module 3

Complexe verkeerssituaties

35. Rotonde		
	Doen	Let op
Kruispunten	<ul style="list-style-type: none"> • zie 24 	<ul style="list-style-type: none"> • richtingaanduidingsborden
Rijstrookwisselen / zijdeling verplaatsen	<ul style="list-style-type: none"> • zie 30 	<ul style="list-style-type: none"> • verplaats je maar één rijstrook tegelijk • je kan en mag rechts worden ingehaald
Afslaan	<ul style="list-style-type: none"> • geef richting aan vlak voor je de rotonde gaat verlaten 	<ul style="list-style-type: none"> • te vroeg richting aangeven leidt tot verwarring • weggebruikers op fietspad

36. Erven		
	Doen	Let op
Positie	<ul style="list-style-type: none"> • zie 12 • neem steeds zo verantwoord mogelijke positie in 	<ul style="list-style-type: none"> • positie wisselt afhankelijk van inrichting en andere weggebruikers
Scan	<ul style="list-style-type: none"> • scan over zo breed mogelijke hoek 	<ul style="list-style-type: none"> • spontaan gedrag van spelende kinderen
Herkennen	<ul style="list-style-type: none"> • herken gevaarlijke situaties 	
Ruimtekussen	<ul style="list-style-type: none"> • creëer voldoende ruimte voor anderen 	<ul style="list-style-type: none"> • fietsers en bromfietsers rijden vaak harder • je kan links en rechts worden ingehaald
Voor laten gaan?	<ul style="list-style-type: none"> • zie 24 en 25 • laat alle weggebruikers voorgaan 	

37. Spoorwegovergang		
	Doen	Let op
Scan	<ul style="list-style-type: none"> • scan extra goed • stel zo vroeg mogelijk soort overweg vast 	<ul style="list-style-type: none"> • er kan een file staan voor de overweg
Herkennen	<ul style="list-style-type: none"> • herken gevaarlijke situaties: houdt de overweg altijd vrij 	<ul style="list-style-type: none"> • kruispunt achter de overweg: kun je direct doorrijden? • smalle overweg: zie 22 • defecte beveiliging: controleer ook zelf
Ruimtekussen	<ul style="list-style-type: none"> • zie 21 • zorg voor grotere volgafstand (>2 sec) 	<ul style="list-style-type: none"> • vluchtmogelijkheid: voorkom insluiten
Voor laten gaan?	<ul style="list-style-type: none"> • railverkeer gaat altijd voor 	<ul style="list-style-type: none"> • wacht op vakkundige hulp als beveiliging defect is

Module 3
Complexe verkeerssituaties

38. Voetgangeroversteekplaatsen

	Doen	Let op
Scan	<ul style="list-style-type: none"> • neem tijdig waar dat je een VOP nadert 	<ul style="list-style-type: none"> • borden en markering
Herkennen	<ul style="list-style-type: none"> • herken gevaarlijke situaties 	<ul style="list-style-type: none"> • voetgangers kunnen plotseling zonder omkijken VOP oplopen
Ruimtekussen	<ul style="list-style-type: none"> • nader met aangepaste snelheid • stop op voldoende afstand van VOP • kies positie met goed overzicht 	<ul style="list-style-type: none"> • inhalende bestuurders naast en achter de auto • zo nodig oversteker waarschuwen
Voor laten gaan?	<ul style="list-style-type: none"> • je moet overstekers op een VOP voor laten gaan 	

39. Tram- en bushaltes

	Doen	Let op
Scan	<ul style="list-style-type: none"> • scan zo breed mogelijk 	<ul style="list-style-type: none"> • gehaaste passagiers • (inhalend) verkeer achter je
Herken	<ul style="list-style-type: none"> • herken gevaarlijke situaties 	<ul style="list-style-type: none"> • veel wachtende passagiers bij een halte • in- en uitstappende passagiers
Ruimtekussen	<ul style="list-style-type: none"> • zie 20 en 21 • houd voldoende vrije ruimte bij voorbijrijden • pas positie tijdig aan (voorkomt inhalen) 	<ul style="list-style-type: none"> • voetgangers die plotseling de rijbaan oplopen • wees duidelijk naar overstekende passagiers • vermijd waterplassen bij halte • kan bestuurder bus of tram jou zien?
Voor laten gaan?	<ul style="list-style-type: none"> • laat tram- of busbestuurder die aangeeft weg te willen rijden voorgaan 	<ul style="list-style-type: none"> • (inhalende) bestuurders achter je zo nodig waarschuwen